

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет педагогіки і психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Торбин Г. М.

«24» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

освітній рівень третій (освітньо-науковий)

Київ – 2020

Розробники:

Матвієнко Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і методики початкового навчання Факультету педагогіки і психології;

Цветкова Ганна Георгіївна, доктор педагогічних наук, доцент, професор, завідувач кафедри педагогіка і психологія дошкільної освіти Факультету педагогіки і психології.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки і методики початкового навчання

Протокол від « 4 » листопада 2020 № 5

Завідувач кафедри О. В. Матвієнко

Керівник освітньо-наукової програми (О. В. Матвієнко)

Робочу програму перевірено
«30» 12 2020 р.

Завідувач аспірантури, докторантури К. А. Боднар

ПРАКТИКА АСИСТЕНТСЬКА

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	вечірня
Вид практики	АСИСТЕНТСЬКА		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / тижнів	4 / 2		
Курс	3	3	3
Семестр	5	5	5
Обсяг кредитів	3	3	3
Обсяг годин	90	90	90
Форма семестрового контролю	залік		

Мета: Розвивати систему компетентностей, що містить дослідницьку, методологічну, аналітичну, світоглядну, громадянську, комунікативну, іншомовну, інформаційну, медіа компетентності.

Завдання:

- 1) встановити партнерську співпрацю з науково-дослідними установами (відповідно до спеціалізації);
- 2) ознайомитися з методологічними стратегіями розвитку сучасної педагогічної освіти (відповідно до спеціалізації);
- 3) розвивати вміння доцільно імплементувати зарубіжний досвід сучасної освіти у власне дослідження та науково-педагогічну діяльність;
- 4) цілісно реалізувати комплекс міждисциплінарних знань у розв'язанні професійних завдань;
- 5) формувати вміння будувати освітній процес на засаді використання інноваційних інформаційних технологій;
- 6) удосконалювати на засадах реалізації принципу студентоцентризму та партнерства спілкування із здобувачами першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 7) формувати вміння реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 8) розвивати вміння впроваджувати власні наукові здобутки у процесі викладацької діяльності.

2. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	ПРН 1_ Здатність до критичного мислення, розуміння широкого кола філософсько-	ЗК 1_ Світоглядна. Здатність до розуміння широкого кола

	<p>світоглядних питань, використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.</p> <p>ПРН 2_ Здатність до застосування методів наукового пізнання, проведення науково-дослідної діяльності, розробки та впровадження дослідницьких проєктів, здійснення наукового дослідження та інтерпретація його результатів, ефективного висвітлення, поширення знань щодо наукових досліджень.</p> <p>ПРН 3_ Здатність до розуміння та використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності.</p> <p>ПРН 4_ Здатність до використання зарубіжного досвіду при реалізації завдань власного дослідження, використання іншомовних інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз, самостійної підготовка наукових публікацій до зарубіжних видань та участь у міжнародних наукових проєктах.</p>	<p>філософських питань, системних зв'язків між явищами і процесами; критичне мислення; використання набутого особистісно-професійного досвіду для вирішення наукових та фахових завдань; аналіз міждисциплінарних явищ та процесів; реалізація власного аксіологічного та наукового потенціалу. Цінувати та поважати мультикультурність; діяти на засадах соціальної відповідальності і з дотриманням свідомої громадянської позиції.</p> <p>ЗК 2_Методологічна. Здатність до розуміння сучасної методології освіти; здатність до застосування методів наукового пізнання; проведення науково-дослідної діяльності; розробка та впровадження дослідницьких проєктів, «start-up»; методологічно та технологічно грамотно здійснювати наукове дослідження, інтерпретувати його результати; ефективно висвітлювати, поширювати знання щодо наукових досліджень та інновацій.</p> <p>ФЗК 1_Педагогічна. Здатність оперувати науковою термінологією педагогічної науки та вибудовувати ієрархію наукових понять за рівнями їх узагальнення; розуміти системність, взаємозв'язок та цілісність різних педагогічних явищ і процесів, багатогранність практичної спрямованості педагогіки; орієнтуватися у сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, тенденціях освітньої політики в Україні; розглядати педагогічні явища, розвиток освіти та науки у їх історичній ретроспективі; застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення педагогічних проблем у зарубіжному та вітчизняному контекстах; узагальнювати інноваційний педагогічний досвід у власному науковому дослідженні.</p>
2.	ПРН 6_ Здатність реалізовувати	ЗК 3_Дослідницька. готовність до

професійну та науково-дослідну діяльність на основі знань про сучасні технології у сфері освітніх, педагогічних наук.

ПРН 7_ Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; використовувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій. Здатність працювати з науковою інформацією зі спеціальних літературних джерел та мережі Інтернет.

ПРН 8_ Здатність представляти в усній і письмовій формах перед фаховою і нефаховою аудиторією результати власної дослідницької діяльності.

ПРН 9_ Здатність виявляти та формувати нові ідеї та актуальні наукові проблеми, здійснювати проектування наукової роботи, визначати проблематику, гіпотезу, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження, складати робочий план теоретичного та експериментального дослідження у сфері освітніх, педагогічних наук

ПРН 10_ Здатність вибудовувати алгоритм наукового дослідження у сфері освітніх, педагогічних наук, використовувати методологічні принципи наукового дослідження, організувати та проводити педагогічне спостереження і педагогічний експеримент, використовувати теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження, визначати порядок проведення дослідження і його етапи.

ПРН 12_ Володіння сучасними методами викладання фахових дисциплін з освітніх, педагогічних наук у вищій школі, а також демонстрація здатності раціонально та науково обгрунтовано організувати самостійну роботу студентів.

ПРН 13_ Здатність здійснювати різні видатних педагогів у сучасну педагогічну практику.

ПРН 14_ Здатність застосовувати сучасні педагогічні технології у неперервній педагогічній освіті; розробляти науково-методичний супровід професійної підготовки майбутніх фахівців.

ПРН 16_ Здатність до застосування ІКТ для розв'язування освітньо-наукових завдань; розроблення науково-методичного

наукового пошуку; здатність володіти методологією і методами педагогічного експерименту; сформованість особистісно значущих якостей дослідника; розв'язання педагогічних завдань шляхом розуміння фундаментальних основ педагогічної науки; визначення мети, завдань, стратегії науково-дослідної діяльності; впровадження нових освітніх технологій у власну дослідницьку діяльність; генерування нових ідей, створення та інтерпретація нових знань відповідно теми наукового дослідження; використання положень нормативно-правової бази сфери вищої освіти та дотримання норм наукової етики під час дослідницької діяльності; приймати обгрунтовані рішення; здатність до безперервного творчого саморозвитку.

ФЗК 2_Методична. Здатність готувати, планувати, організовувати власну науково-педагогічну діяльність; розуміти гносеологічні основи освітньої діяльності; адекватно застосовувати наукові методи для виконання завдань власного дослідження; використовувати існуючі, модифікувати та створювати педагогічні методи, технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність; впроваджувати інформаційно-комунікаційні технології для реалізації наукового задуму дослідження.

ФЗК 3_Психологічна. Психологічна готовність до наукової діяльності, розвиток наукового мислення; здатність володіти знаннями про закономірності філогенезу та онтогенезу людини на різних вікових етапах, про розвиток психічних процесів людини; до емоційної саморегуляції, розвитку вольових якостей, самоорганізації та самоактуалізації; самоаналізу

	<p>супроводу ефективного застосування ІКТ в освітній, науковій та управлінській діяльності.</p> <p>ПРН 17_ Діяти та виконувати суспільно значущі завдання та бути відповідальним за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб.</p> <p>ПРН 19_ Демонструвати ґрунтовні вміння професійно обговорювати психолого-педагогічні проблеми різними видами публічного дискурсу; вміти забезпечувати сприятливий психологічний клімат, атмосферу толерантності, культури мови та співпраці в педагогічному колективі задля безпечного здоров'язбережувального освітнього простору; володіти методами ефективної комунікації з використанням інформаційно-комунікаційних технологій на досконалому рівні.</p>	<p>результатів наукової діяльності; виявлення креативних здібностей для самостійного вирішення дослідницьких завдань; дотримання етичних принципів роботи в системі «людина-людина»; виявлення емпатії, поваги до індивідуальних особливостей інших людей.</p> <p>ЗК 4_Інформаційна. Здатність аналізувати інформацію з різних джерел, користуватися бібліотеками (традиційними і електронними); професійно володіти основними методами, способами і засобами набуття, зберігання, обробки інформації; створювати презентації та ефективно використовувати мультимедійні технології, програмне забезпечення для виконання науково-дослідницьких завдань; використання закордонного досвіду при реалізації завдань власного дослідження, використання інформаційних ресурсів, які знаходяться у відкритому доступі наукометричних баз Scopus Web of Science, самостійної підготовки наукових публікацій до іноземних видань та участь у міжнародних</p>
3.	<p>ПРН 18_ Здатність управляти інноваційною діяльністю в системі вищої, дошкільної, початкової та середньої освіти: застосовувати процедуру проектування, моделювання та обґрунтування інновацій, розробляти програму апробації та експертизи, організувати реалізацію інновації; створювати умови для проведення експериментальної роботи.</p> <p>ПРН 21_ Вміти ефективно здійснювати педагогічну взаємодію з різними соціальними групами; забезпечувати ефективний прямий та зворотній зв'язок, контакт з батьками через організацію різних форм роботи; налагоджувати професійну комунікацію із загальноосвітніми навчальними закладами, забезпечуючи наступність і перспективність освіти.</p>	<p>ЗК 7_Корпоративна. Здатність працювати у колективі, долати психологічні бар'єри для ефективної командної роботи. Здатність працювати як автономно, самостійно, так і в команді. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.</p> <p>ФЗК 5_ Комунікативна. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії, ефективної комунікації, презентації наукових доробків та ідей, володіння науковим стилем викладу матеріалу дослідження; до участі у різних видах наукового спілкування; встановлення продуктивних зв'язків з людьми щодо обміну досвідом (емоційним, соціальним,</p>

ПРН 22_ Вміти володіти методикою викладання, здійснювати добір доцільних методів, засобів навчання, складати конспекти лекційних, семінарських (практичних, лабораторних) занять; здійснювати спроби проводити різні види занять з їх подальшим самоаналізом; використовувати сучасні форми, методи, засоби і технології організації виховної роботи куратора академічної групи; визначати виховний потенціал навчальних дисциплін і спецкурсів з фахової підготовки та активно його використовувати; добирати методи та застосовувати механізми здійснення оптимального виховного впливу на студентів у процесі навчання та позааудиторний час; відкривати потенціал, особистісну вартість, обдарованість, динамічність кожного студента.

ПРН 23_ Демонструвати навички особистісної і професійної компетентності у процесі взаємодії з широким колом осіб (колеги, колеги, керівники, студенти) у процесі організації професійної або навчально-дослідницької діяльності.

ПРН 24_ Вміти відповідно до мети і завдань дослідження визначати методи наукового пошуку та експериментальну базу дослідження з необхідним комплектом експериментальних матеріалів; готувати наукові доробки (доповіді, статті) із залученням сучасних інформаційних технологій; здійснювати проєктивну діяльність на основі наукового підходу, будувати та використовувати прогностичні моделі для опису результатів кількісного та якісного аналізу педагогічних явищ та процесів; осмислювати досягнення педагогічної думки минулого і узагальнювати сучасної педагогічної практики на основі об'єктивних закономірних зв'язків в галузі дошкільної, середньої та вищої освіти.

ПРН 27_ Вміти свідомо застосовувати у роботі наукові й практичні здобутки різних систем освіти; розбиратися у специфіці систем освіти різних країн світу, визначати вплив на сучасні освітні перетворення, робити висновки для практичного застосування у власній педагогічній діяльності

практичним тощо).

3. Результати проходження асистентської практики

Знати:

- основні нормативні документи, що регламентують освітній процес закл України "Про освіту" (2017 р.);
- стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;
- методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою;
- специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій й викладацькій діяльності;
- імplementувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

4. Програма асистентської практики

1) Організація проходження практики.

Науково-викладацька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є кафедра педагогіки і методики початкового навчання.

Базою для проходження практики – кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового у адах вищої освіти (Закон України "Про вищу освіту"(2014 р.), Закон України "Про освіту" (2017 р.);

- стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;
- методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою;
- специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій й викладацькій діяльності;
- імплементувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття ;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

5. Програма асистентської практики

1) Організація проходження практики.

Науково-викладацька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є кафедра педагогіки і методики початкового навчання.

Базою для проходження практики – кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) в інших закладах вищої освіти.

Науково-викладацька практика має дві частини: наукову та викладацьку, кожна з яких містить певний розподіл годин та завдань.

2) Етапи практики:

1. Консультативне засідання кафедри педагогіки і методики початкового навчання з науково-викладацької практики з метою ознайомлення здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій та форм звітності.

2. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з науковим керівником.

3. Спостереження за науково-педагогічною діяльністю викладачів кафедри, Факультету, Університету.

4. Аналіз нормативних й наукових джерел щодо проблеми дослідження й освітнього процесу в сучасному ЗВО.

5. Планування, викладання та аналіз результатів власної науково-педагогічної діяльності.

6. Підготовка та подання звіту про проходження практики.

7. Обговорення з науковим керівником наукового доробку здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також методики проведення навчальних занять.

8. Презентація результатів практики на кафедрі педагогіки і методики початкового навчання.

3) Види діяльності аспірантів:

1. Аналітична діяльність щодо вивчення сучасних стратегій освіти у вітчизняному та європейському вимірі.

2. Рефлексивно-аналітична діяльність щодо усвідомлення власного наукового доробку й можливостей його імплементації.

3. Участь у наукових конференціях різного рівня.

4. Проведення наукових дебатів та презентація наукових ідей дослідження.

5. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів НПУ імені М. П. Драгоманова.

6. Розробка дидактичного супроводу навчальних дисциплін, з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти.

7. Самостійне проведення занять з навчальних дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять).

8. Індивідуальна робота із здобувачами вищої освіти, керівництво науковими дослідженнями здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

9. Участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги здобувачам першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

6. Контроль досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Основними звітними документами проходження навчальної педагогічної практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є презентація наукового доробку на кафедрі та письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи.

5.1. Система оцінювання науково-професійних досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Денна, заочна та вечірня форма (частина практики «наукова»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти			
Визначення методів дослідження відповідно до його завдань (Додаток А.4)	10		10
Презентація ґрунтовних теоретичних ідей дослідження	15		15
Представлення наукового тезаурусу дослідження	15		150
Презентація наукових статей відповідно до теоретичної частини дослідження	20		20
Участь у наукових конференціях різного рівня	20		20
Проведення експериментальної роботи	20		20
Разом	100		100
Формат контролю	залік		

Денна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	1	5	5
Відвідування й аналіз (за схемою) семінарських/практичних занять викладачів	1	5	5
Проведення лекційного заняття	10	4	40
Проведення семінарського/практичного заняття	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	5	2	10
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях	10		10
Разом			100
Формат контролю	залік		

Заочна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування лекцій викладачів	5	1	5
Відвідування семінарських/практичних занять	5	1	5
Проведення лекційного заняття	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	10	2	20
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ інші завдання	8	5	40

контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання			
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях			10
Разом			100
Формат контролю	залік		

Вечірня форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Місяць квітень травень червень липень серпень	Кількість заняття шт.	Кількість балів
Відвідування лекцій викладачів	5	1	5
Відвідування семінарських/практичних занять	5	1	5
Проведення лекційного заняття	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	10	2	20
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	8	5	40
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях			10
Разом			100
Формат контролю	залік		

6. Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за дві частини практики.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

7. Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передує даті закінчення науково-викладацькій практиці.

Критерії оцінювання:

- Креативність, активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Якість, коректність, теоретична ґрунтовність та практична доцільність наданих методичних матеріалів.
- Ґрунтовність репрезентації власного наукового доробку.
- Змістовність виступу на конференції.
- Дотримання здобувачем третього освітньо-наукового рівня вищої освіти етичних правил, правил внутрішнього розпорядку університету.
- Доцільність впровадження наукових здобутків на заняттях.
- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра на основі виступу здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником.

